

Heti gazdasági figyelő (2023. május 26.) - HORVÁTORSZÁG

Makrogazdasági hírek

1982 óta először esett 100.000 alá a munkanélküliek száma Horvátországban.

A Horvát Munkaközvetítő (HZZ) adatai szerint, a kevesebb mint 4 millió lakosú Horvátországban, a hivatalos nyilvántartásban szereplő munkanélküliek száma 99.511, ebből 17,8% Split-Dalmácia megyében (19 ezer), 12,7% Eszék-Baranya megyében (13 ezer), 11,6% Zágrábban (12 ezer) található. A munkanélküliek több, mint fele 45 év feletti, 60%-uk középiskolai, 15,5%-uk (16 ezer) pedig főiskolai vagy egyetemi végzettségű. A munkanélküliek mintegy 20%-a tartósan (azaz több mint három éve) munkanélküli. A Munkaügyi Minisztérium évente 130 M euró támogatást nyújt különböző foglalkoztatási projektekre, de a tartósan munkanélküliek egy része (amennyiben házas társuk is munkanélküli) a különböző szociális juttatások miatt nem is tartja érdemesnek a munkavállalást, egy részük pedig „feketén” dolgozik.

A termelők kérik az élelmiszeripari termékekre vonatkozó ÁFA csökkentését 5%-ra

A Glas Poduzetnika, a Kis Tejtermelők, a Pagi Sajttermelők és a Húsipari termelők egyesületeinek véleménye szerint az élelmiszeripari termékek egy részének ÁFA-ja Horvátországban túl magas, ezért egységes 5%-os általános forgalmi adó bevezetését kérik az összes élelmiszerre. A magas ÁFA kedvezőtlenül hat a tej- és hústermelők tevékenységére, és veszélyezteti versenyképességüket úgy a horvát, mint a külföldi piacokon. Emlékeztetnek, hogy a 2022. április 1-i kormányrendelettel a vaj, valamint a friss hús és hal ÁFA-ja 5%-ra csökkent (25%-ról és 13%-ról), de a fermentált tejtermékek, a húskészítmények, a szalonna, a sonka és a szalámiféleségek, valamint a fagyasztott hús és hal ÁFA-ja változatlanul 25%. Az egyesületek véleménye szerint, azzal, hogy a kormány a felsorolt termékeket nem vonta be a kedvezményes ÁFA-körbe, veszélyezteti a tej- és húsipar működését, leginkább a kistermelők körében. Emiatt kiegyensúlyozatlanság jelentkezik a horvát és a külföldi termelők versenyképessége között, mert a horvát előírások nincsenek összhangban más EU tagállamok

Vállalati hírek

Az Atlantic Csoport növeli részvényeinek névleges értékét

Az Atlantic vezetősége a Részvényesi Közgyűlés elé terjeszti a Csoport alaptőkéjének 17,7 M euróról 106,6 M euróra, valamint a részvények minimális értékének 8 euróra való növelésére vonatkozó javaslatát. Amennyiben a részvényesek elfogadják a vezetőség javaslatát, sor kerül az egyik legnagyobb értékű (88,9 M euró) feltőkésítésre a horvát gazdaság történetében. A mintegy 615%-os névleges értéknövelés azonban nem változtat a vállalat részvényeinek számán, amely továbbra is 13.327.200 marad. A Csoport legnagyobb részvényese a vállalat alapítója és igazgatótanács elnöke, Emil Tedeschi 50,2%-kal. A vezetőség a soron következő közgyűlésen a 2020-és 2021-es évre 1 euró/részvény osztalék kifizetését javasolja, míg a 2022-es év 34 M eurós nyeresége a vezetőség javaslata szerint a vállalat számláján maradna.

Az Atlantic megvásárolja a szerbiai Strauss Adriaticot

Az Atlantic Csoport többéves ún. nem-stratégiai üzleti operációk után visszatér a tervezett akvizíciók megvalósítására. Ennek keretében a cég tegnap bejelentette, hogy átadta kötelező érvényű ajánlatát a szerbiai Strauss Adriatic kávé-nagykereskedelmi cég megvásárlására, melyet az osztrák Strauss Csoport hivatalosan el is fogadott. A tranzakció lefolytatását a szerb Versenyvédelmi Bizottságnak kell jóváhagynia. Az Atlantic az ügylettel jelenlegi pozícióját szeretné erősíteni a regionális kávé és a portfólióját képező egyéb áruk piacán. A Strauss a szerbiai piacon előkelő pozíciót tölt be a Doncafe

és a C kafa kávémarkák által, melyek az akvizíció végeztével csatlakoznának az Atlantic áru kínálatában lévő Grand kafa és Barcaffe markákhoz.

A horvát állam nem szándékozik eladni 25,02%-os részesedését a Fiumei Kikötőben Az Átstrukturálási és Értékesítési Központ (CERP) Igazgatótanácsának döntése szerint, a horvát állam nem szándékozik eladni 25,02%-os részesedését a Fiumei Kikötőben (Luka Rijeka) a cseh Jaroslav Strnad tulajdonában lévő Port Acquisition cégnek. A Poslovni dnevnik nem hivatalos információi szerint, ezen az állásponton vannak azok a nyugdíjalapok is, amelyek együtt további 33,5%-át birtokolják a Luka Rijeka részvényeinek. Strnad folyó hó elején tett ajánlatot a részvények megvásárlására, miután a lengyel OT Logisticstól és a Fundusz Ekspanzji Zagraniczne befektetési alaptól megvásárolta a részvények 33,5%-át. Strnad ajánlatot tett azoknak a kisérszvényeseknek is, akik a Fiumei Kikötő 7,06%-át birtokolják, ajánlata június 1-ig érvényes. Mivel Strnad az akvizíció előtt is rendelkezett a részvényeknek egy kisebb hányadával, jelenleg a Fiumei Kikötő részvényeinek 34,42%-át birtokolja. A CERP döntése nem volt váratlan a korábbi lengyel tulajdonoshoz fűződő negatív tapasztalatok miatt, ugyanis az OT Logistics a csőd szélére vitte a Fiumei Kikötőt. Oleg Butkovic tengerügyi, közlekedési és infrastruktúra miniszter már korábban bejelentette, hogy a részvények eladása egyelőre nem szerepel az állam terveiben. Sem a vállalatvezetéstől, sem a kikötő dolgozói részéről nem érkezett pozitív reakció az ajánlatra. Strnad üzleti tervében egy ambíciózus, évi 10-15%-os konténerforgalom-növekedéssel számol, amelyet a tervezett alacsony fekvésű vasútvonal építésére alapoz. A vasútvonal fejlesztése azonban egy olyan objektív tényező, amelyre sem a Fiumei Kikötő vezetésének, sem Strnadnak nincs ráhatása, ráadásul a vasútvonal kivitelezése még el sem kezdődött. A bizalmatlanság másik oka, hogy Strnad esetében egy olyan vállalkozóról van szó, aki nem rendelkezik a kitűzött célok megvalósításához szükséges szakértelemmel és tapasztalattal sem.

Regionális hírek

Új vasúti híd épül a Dráván a magyar határ közelében

A különböző közúti projektek „árnyékában” folyik a horvát történelem legdrágább infrastrukturális projektje, a 42,6 km hosszúságú Kőrös – Kapronca – magyar határ közötti vasúti pálya modernizálása és a párhuzamos vágány építése 322,4 M euró nettó értékben. A Horvát Vasutak Infrastruktúra (HZ Infrastruktura) szerint, jelenleg a munkálatok 33,7%-a áll készen, az év végéig pedig befejezik a tervezett munkálatok felét. A tervek szerint az első szerelvény a korszerűsített vonalon 2024. szeptember 11-én fog áthaladni. A magyar határhoz közel eső Botovón, a régi vasúti híddal párhuzamosan épül az új, kétvágányú 300 m hosszú, 10 m széles és 10 m magas Dráva-híd. A 4.000 tonna súlyú acélhíd részeit a folyó partján szerelik össze, a folyómederben már kiépült két tartóoszlop fogja alátámasztani, melyekhez a folyómederben 134 vasbeton pillért kellett kialakítani 13 ezer köbméter beton és 1300 tonna betonvas felhasználásával. A régi vasúti híd sorsáról még nincs hivatalos döntés, de minden valószínűség szerint kerékpárforgalom számára lesz átalakítva, míg az új vasúti hídon a szerelvények akár 160 km/h sebességgel is közlekedhetnek majd.

80 M eurót fektetnek Zágráb megye közlekedési infrastruktúrájának helyreállításában

A 2020-as Horvátországot sújtó földrengések hatalmas károkat okoztak többek között a zágrábi és Zágráb környéki közlekedési infrastruktúrában is. Ezek helyreállításán jelenleg is folynak a munkálatok, melyek 82 földcsuszamlást, 70 híd és vízáteresztő csatornát, valamint 113, összesen mintegy 300 km hosszúságú megyei útszakaszt érintenek. A folyamatban lévő munkálatok összértéke 80 M euró, melyből a Megyei Útigazgatás (ZUC) 76 M eurót az EU Szolidaritási alapjából biztosított. A szanálási munkálatok befejezésének határideje 2023. június 30-a.

Az INA naperőmű építését tervezi Zágráb ipari övezetében

Az INA engedélyt kapott a Gazdasági és Fenntartható Fejlődési Minisztériumtól, hogy környezeti tanulmány kidolgozása nélkül kezdheti el Zágrábban, saját telephelyén, egy 1270 fotovoltaiikus elemből álló, 0,5 MW teljesítményű naperőmű építését. Az INA a naperőművet saját villamosenergia szükségletének fedezésére, a zitnjaki motorolaj töltő telephelyén tervezi felépíteni, ahol 28.000 m² szabad füves terület áll rendelkezésére. Mivel a terület ipari övezetben helyezkedik el, a Gazdasági Minisztérium véleménye szerint az erőmű nem lesz negatív hatással a környezetre. Az INA egyelőre nem nyilatkozott a befektetés értékéről, a munkálatok kivitelezése pedig nyilvános pályázat útján kerül odaítélésre.

Több mint 5 Mrd m³ földgáz került a horvát szállítórendszerbe a krki LNG terminálon keresztül

A Krk szigeti Omišaljban található cseppfolyósított földgázfogadó terminál kereskedelmi működésének kezdete óta több mint 8,3 M m³ cseppfolyósított földgázt gázosított vissza, és több, mint 5 Mrd m³ földgázt juttatott a horvát szállítási rendszerbe. Így, a horvát földgázszállító rendszerbe belépő összes földgázmennyiség több mint 65%-a az omišalji LNG-terminálon keresztül érkezett. Az idei gázévben már 20 LNG szállítóhajó átrakódását végezték el. Az év végéig várhatóan további 11 hajónyi gáz érkezik.

Nyilvános vitára bocsátották a megújuló energiaforrások támogatásáról szóló rendeletet

Hosszú előkészítés után nyilvános vitára kerül Horvátországban a **Megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiatermelés és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés ösztönzéséről szóló rendeletjavaslat**. A nyilvános vita június 8-ig tart. A törvény elfogadása, mely szabályozza a megújuló energiaforrások ágazatát, több száz napot késett, ami miatt nemrégiben tiltakozását fejezte ki a Horvát Gazdasági Kamara Megújuló Energiaforrások Egyesülete. A rendelet részletesen szabályozza az ösztönzők megszerzésének, megvalósításának és megszüntetésének feltételeit, a fejlesztő és a Horvát Energiapiaci Üzemeltetési Irányítóhatóság (HROTE) jogait és kötelezettségeit, a garantált árú prémiumszerződés és energiavásárlási szerződés tartalmát, valamint az építési határidőket és garanciákat, és a kifizetett pénzeszközök visszatérítésének feltételeit az ösztönzők utáni jog megszűnése esetén. A rendelet meghatározza a maximális referenciaárak, a technológiától függő maximális garantált felvásárlási árak kiszámításának módszertanát, valamint a hulladéknak a jogosult gyártó termelőüzemében nyersanyagként történő elégetésére vonatkozó részleteket. A rendelet technológia szempontjából kiterjed a szárazföldi naperőművekre, az úszó naperőművekre, a mezőgazdasági területeken épülő naperőművekre, a vízerőművekre, a szárazföldi és tengeri szélerőműparkokra, a biomassza-erőművekre, a geotermikus erőművekre, a biogázüzemekre, a folyékony bio-üzemanyagot felhasználó, és más megújuló erőművekre (környezeti, tengeri, nem meghatározott energia), a kapcsolt energiatermelésre és hibrid erőművekre. A rendelet nyilvánvalóan lassú fejlődéssel számol az ágazatban. Ezért javasolja, hogy a HROTE legalább háromévente egyszer írjon ki nyilvános pályázatot ösztönzőkre. A projektgazda csak egy ajánlatot tehet egy adott termelőüzemre vagy termelőegységre. A pályázatokon való részvételhez energetikai jóváhagyás és előzetes villamosenergia-jóváhagyás szükséges. E rendelet elfogadása lassan kitölti az ágazat még mindig hiányos jogszabályi keretét. Ugyanis, a törvény által előírt egyes rendeletek elfogadása 150 és 470 nap közötti késésben van. Még mindig hiányzik a Gazdasági Minisztérium energiaengedélyezési rendelete, továbbá az átviteli és elosztási csatlakozási szabályok, amelyeknek alapján a Horvát Energetikai Szabályozó Ügynökségtől (HERA) meg kellene határozni a hálózatra való csatlakozási díjat.

Négy naperőmű és két szélenergia-park energetikai jóváhagyására írtak ki pályázatot

A nyilvános pályázatok hat energetikai jóváhagyás kiadására vonatkoznak a fejlesztés előrehaladott szakaszában lévő projektekre. Közülük néhány a Horvát Villamosművek (HEP) szlavóniai napenergia-projektjeire vonatkozik: az Eszék-Baranya megyei Viljevo községben található Krnjak naperőműre, a Marijanci községben található Črnkovci naperőműre, valamint a Donji Miholjac és a Semeljci naperőműre az azonos elnevezésű településeken. Emellett két szélenergia-park is jóváhagyásra vár, a Zelovo, Sinj városa és Hrvace önkormányzata területén, valamint a Dazlina szélenergia-park projektje Tisno községben, Šibenik-Knin megyében. A Krnjak naperőmű projektgazdája Viljevo önkormányzata, az erőmű csatlakozási teljesítménye 10 MW, a várható termelése pedig évi 15.857 MWh. A Črnkovci naperőmű egy 8,5 MW csatlakozási teljesítményű projekt, amelynek tulajdonosa a HEP. A Donji Miholjac naperőmű teljesítménye 2 MW, az eljárás jogosultja szintén a HEP. A Zelovo szélenergia-park tulajdonképpen a Visoka Zelovo szélenergia-park módosítása lenne, amellyel a korábbi 33 MW helyett 52,8 MW-ra növelnék a teljesítményét. A projekttel kapcsolatban, az állami szervek úgy ítélték meg, hogy nincs szükség környezeti hatásvizsgálatra, sem elfogadhatósági értékelésre az ökológiai hálózat szempontjából, ezért a BIOM egyesület kifogást emelt a projekt ellen. Az ornitológusok úgy vélik, hogy a 11 éves adatok elavultak, mivel 2008 óta új szélenergia-parkok épültek a területen, de a minisztérium a kifogást elutasította. A Dazlina szélenergia-park Šibenik-Knin megyében épülne 30 MW teljesítménnyel. A projekt az ökológiai hálózat hatálya alá tartozik, amely a Ravni Kotari madarak élőhelye szempontjából fontos terület. Továbbá öt 7 MW-os szélturbina építése van tervben Tisno településen.

Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Zágráb